

KOTISEUTUNEUVOS ERKKI KÄNKÄNEN 1932 – 2022

Karjalan kaipuu ja karjalaisuus olivat Erkissä ja Erkki eli Karjalassa ja karjalaisena koko sydämeästään. Näin voidaan todeta Erkki Känkäsen kohdalla. Hän nukkui ikiuneen kotonaan Forssan Pikku-Muolaassa 7.7.2022. Hänen muistonsa elää karjalaisten keskuudessa.

Erkki syntyi 25.7.1932 Muolaan pitäjän Ylä-Kuusaan kylässä kauppiasperheeseen, 7-vuotiaana tapahtui ensimmäinen lähtö kotiseudulta, evakkomatalla kohteena oli Loimaan seutu. Paluu Karjalaan tapahtui 1942 ja lopullinen lähtö kesäkuussa 1944, nyt kohteena Sääksmäki ja sieltä 1948 Forssaan. Forssan asutusalue sai aikanaan nimekseen Pikku-Muolaa, jossa oli Viksbergin kartanosta muodostettu 18. siirtolaistilaa. Erkistä tuli tilan isäntä virallisesti v 1960. Hän kertoi, että enonsa Toivo Rämö innosti hänet vihannesviljelijäksi. Erkki laajensi tilaansa voimallisesti. Torikaupan Erkki aloitti 13-vuotiaana Toijalan torilta päätyen vuosikymmenien jälkeen Forssan Torineuvokseksi 2017

Karjalaisuus näkyy kodin pihapiirissä ja erityisesti Rajarannan muistopuistossa Somerniemen Salkolassa. Erkki ITE-taiteilijana aloitti muistopuiston rakentamisen 1993. Ylimääräiset rakennuspalikat saivat Erkin mielessä linnun muodot ja niin valmistui ensimmäinen lintutaulu. Lähes 30 vuoden aikana lukematon määrä taideteoksia ilmestyi pihapiiriin ja rakennusten seinustoille. Siellä voi nähdä Erkin suvun ja karjalaisten vaiheet monen polven ajalta tähän päivään saakka. Kaikkien teosten joukosta on nostettava esiin Karjalan käki 2002, Muistojen kirkko 2004, Hevonen ja kunnostetut evakkolohokat 2005, Karjalapolku 2009 ja Äyräpään linnut pihakeinussa 2019.

Erkin kaipuusta Karjalaan ja monipuolisesta taiteesta saa hyvän kuvan Erkin kirjoista; Karjalaisuus voiman lähde 2011, Rajaranta on muistojen Karjala 2012, Karjala mieles 2015 ja Muistojen Muolaasta Kuusaantielle, Muolaan poika maailmalla, elämäni kirjo sanoin ja kuvin 2020.

Erkki teki Amerikan matkan 1987 vierailen paikkakunnilla, missä hänen isänsä aikoinaan työskenteli.

Erkki kokosi 2014 Äyräpään linnut -näyttelyyn 229 Äyräpääjärvellä pesineen linnun kuvat.

Erkki toimi Karjalan Liiton liittovaltuustossa ja Karjalaisseurojen Etelä-Hämeen piirissä. Forssan Karjalaseuraan Erkki Känkänen liittyi 1956 toimien hallituksessa eri tehtävissä vuosikymmenien ajan ja hänet valittiin kunniapuheenjohtajaksi. Erkki valittiin vetämään kyykkätoimintaa 1964 ja yli 50 vuotta järjestettiin Erkin kyykkä -tapahtumia, ensin valtakunnallisena kilpailuna ja loppuvaiheessa Lounais-Hämeen karjalaisseurojen välisenä kisana. Muolaalaisten Seuran hallituksessa Erkki toimi 51 vuotta 1969–2020 ja sitten kunniajäsenenä.

Erkki Känkänen oli vahvasti mukana vuodesta 1973 lähtien Forssan museon toiminnassa ja sai sinne Muolaan osaston, museolla on suuri osa Muolaan kirkkokalleuksista ja Forssan seurakunnalla ehtoollisvälineet.

Erkillä oli vuosikymmenien aikana lukuisia luottamustehtäviä eri järjestöissä.

Erkki sai kotiseutuneuvoksen arvonimen vuonna 2013.

Erkki teki Karjalaan yli 100 matkaa, talkoot olivat hänelle tärkeitä, pääsihän hän samalla vierailemaan rakkaassa kodissaan ja tapasi siellä ystävänsä Sashan ja Mishan. Erkki toivoi loppuun saakka Karjalan palauttamista palatakseen takaisin omaan Ylä-Kuusaan kylään.

Suuri karjalainen on nyt poistunut keskuudestamme.

Ministeri Sirkka-Liisa Anttila muistelee ystävänsä Erkin toimintaa yhteiskunnallisten asioiden hoitajana:

Mv, kaupunginvaltuutettu Erkki Känkänen teki pitkän ja vaikuttavan uran Forssan Valtuustossa (16 v), sekä useammassa eri lautakunnassa ja poliisipiirin neuvottelukunnassa sekä aluesairaalan valtuustossa.. Hän aloitti Forssan nuorisolautakunnassa jo v. 1959. Erkki Känkänen teki kaupunginvaltuutettuna työtä koko sydämellään oman kylän Pikku-Muolaan kehittämiseksi sekä oman ammattikuntansa, perheviljelmien toimintaedellytysten parantamiseksi. Pikku-Muolaan tieolojen kehittäminen oli yksi Erkin ajamista asioista.

Erkki vaati yhteiskuntaa kohtelevaan perheviljelmiä kannustavasti ja huomaavaisesti, koska perheviljelmät vievät kansantuloa eteenpäin. Pieniä tiloja ei pitäisi hävittää, sillä juuri ne saavat maaseudun sykkimään varmistaen jatkuvuuden ja elämisen onnen. Lisäksi Känkäsen tilalla oli kesälapsia. Moni koululainen on saanut Känkäsen vihannestilalla ensimmäisen kosketuksen työelämään. Erkki kehitti ja koneellisti vihannestilaansa kasvattaen siitä ison tilan sekä rakensi useita tuotantorakennuksia kylmätiloineen. Seuraava sukupolvi on jatkanut tästä edelleen kehittämällä tilaa monipuolisemmaksi.

Erkki Känkänen kiitteli usein sitä hyvää vastaanottoa, jonka karjalaiset evakot saivat tullessaan Kanta-Suomeen. Lounais-Hämeeseen tuli 9600 siirtolaista, valtaosa heistä tuli Muolaan pitäjästä, jossa oli 11300 asukasta.

Karjalainen siirtoväki toi tullessaan Forssan seudulle Maalaisliitto/Keskustan aatteen. Maalaisliiton aktiivinen toiminta Kanta-Hämeessä käynnistyi varsinaisesti 1940-luvun lopussa karjalaisen siirtoväen tänne tuomana ja heidän vahvasti tukemana. Saamme tästä heidän aktiivisuudestaan olla erittäin kiitollisia. Erkki toimi myös paikallisosaston sihteerinä ja otti vastaan pääministeri Kekkonen vieraillessa puhumassa Maalaisliiton tilaisuudessa.

Erkki kannusti ja teki valtavasti työtä oman paikkakunnan eduskuntavaaliehdokkaiden puolesta. Puolueen puheenjohtaja, ministeri Johannes Virolaisen sekä hänen vaimonsa Kyllikin kanssa vietettiin monta yhteistä hetkeä Erkin ja Hilkan kanssa.

Erkin tavoitteena oli saada ensin Lasse Äikäs eduskuntaan ja Lassen luovuttua minut omaksi edustajaksi seudulta. V. 1980 syksyllä Keskustan Etelä-Hämeen piirin puheenjohtajavaalissa Erkki teki ehdotuksen vaihtaa piirin puheenjohtaja. Hän onnistui senkin ehdotuksensa saamaan läpi. Kevään 1983 eduskuntavaalien alla Erkki teki valtavasti töitä koko vaalipiirin alueella ja erityisesti karjalaisen siirtoväen keskuudessa. Tuhannet ajokilometrit vaalimateriaalien jakoa ja mainoksia ja tilaisuuksia jne, Tavoite toteutui, saatiin edelleen turvattua oma kansanedustaja seudulta Arkadianmäelle.

Kotiseutuneuvos Erkki Känkäsen valoisa, Kotiseutu Karjala mieles -muisto elää vahvana ja ikuisesti. Saamme olla suuresti kiitollisia hänestä ja hänen mittavasta ja monipuolisesta elämän työstään. ”Vaikka elon siteet kerran kaikki katkeaa, muistojen kauniit kiteet ikuisiksi jäävät”

Sirkka-Liisa Anttila, ystävä
Pekka Moisander Muolaalaisten Seura
Sirpa Lähteenmäki Forssan Seudun Karjalaseura